

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTMMN1014 Fordítás és irodalom II.: A kultúráközvetítés problémája szem.

Tantárgy neve: Fordítás és irodalom	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1014 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kappanyos András egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Fordítás és irodalom II.: A kultúráközvetítés problémája szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1014 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összes, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 előadás, 3 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A szeminárium a fordítás voltaképpen célját, a kulturális közvetítést tárgyalja. Számba vesz a lehetséges fordítói stratégiákat (a hozzájuk tartozó elméletekkel együtt), áttekinti a fordítás megítélésének lehetséges mércéit, valamint kitér a fordító előtt álló rendkívüli kihívásokra. Az elméleti tárgyalást gyakorlati, elemző órák egészítik ki.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozottság a szépirodalmi fordítás legfontosabb jelenségeinek és azok tagolódásának, általánosan elfogadott jellemzőinek és adatainak, a magyar fordítási hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében. <i>képesség:</i> Az irodalmi fordítás jelenségeinek nyelvészeti, illetve poétikai sajátosságainak, valamint a magyar hagyományon belüli összefüggéseinek, történeti beágyazottságnak árnyalt értelmezése. <i>attitűd:</i> Az irodalmi fordítás szerepének, történeti és társadalmi meghatározottságának és változékonyságának megértése, a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségének képviselője. <i>autonómia és felelősség:</i> A kulturális fordítástudomány területén szerzett ismeretek alkalmazása az önművelésben, önismeretben; az irodalom- és kultúratudomány módszereinek tudatos képviselője, más tudományágak eltérő módszertani sajátosságainak elfogadása.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1. Bevezetés 2. A fordítói stratégiák elmélete 3. Referenciakövető stratégiák	

4. Attitűdkövető stratégiák
5. Kulturális távolságok
6. Időbeli, referenciális és komplex távolságok
7. Mércék: küszöbfeltételek
8. Mércék: pontosság és élményszerűség
9. A gyerekkönyv mint kísérleti terep
10. Lapszusok, ellipszisek és más extremitások
11. Az értelmetlen szöveg kulturális funkciói
12. Fordításelemző gyakorlatok
13. Fordításelemző gyakorlatok
14. Összegzés

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

SZEGEDY-MASZÁK Mihály. „Fordítás és kánon”. In SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Irodalmi kánonok*, 47–71. Debrecen: Csokonai Kiadó, 1998.

Walter BENJAMIN. „A műfordító feladata”. In Walter BENJAMIN, *Angelus Novus*, 69-86. Budapest: Magyar Helikon Kiadó, 1980.

Paul DE MAN, „Walter Benjamin *A műfordító feladata* című írásáról”, *Átváltozások* 2. sz. (1994), 65–80.

Umberto ECO. *Mouse or Rat?* London: Phoenix, 2004.

KAPPANYOS András. *Bajuszbögre, lefordíthatlan*. Budapest: Balassi, 2015.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

George STEINER. *Bábel után: Nyelv és fordítás I–II*. Budapest: Corvina, 2005.

N. KOVÁCS Tímea szerk. *A fordítás mint kulturális praxis*. Pécs: Jelenkor, 2004.

Susan BASNETT. „The Translation Turn in Cultural Studies”. In Susan BASNETT, André LEFEVERE eds.

Constructing Cultures: Essays on Literary Translation, 123–140. Clarendon: Multilingual Matters Ltd., 1998.

--